

מערודכן לתאריך: 01.04.2013	הוראה 3.6 : "קליטה והכשרת נהג ביחידה"	פרק 3: "ניהול בטיחות הדרכים ביחידה"	כרך: בב"ד
-------------------------------	--	--	--------------

הוראה 3.6 - "קליטה והכשרת נהג ביחידה"

3.6.1 הוראות כלליות ישימות

- 3.6.1.1 פ.מ 58.0202 "רישיון נהיגה".
- 3.6.1.2 פ.מ 7.0201 " בטיחות בדרכים".
- 3.6.1.3 הוראת קל"ר 13.01.19 " רישיונות הנהיגה וההיתרים הנדרשים לנהיגתם".

3.6.2 מונחים והגדרות

- 3.6.2.1 **נהג** – כל האוחז ברישיון נהיגה צבאי בהתאם לפ.מ 58.0202 .
- 3.6.2.2 **נהג חדש** – חייל בשירות סדיר או אזרח עובד צה"ל, המחזיק ברישיון נהיגה צבאי וטרם ביצע הכשרת נהג ביחידה, ע"פ הוראה זו.
- 3.6.2.3 **נהג בט"ש** (סימול מקצוע 9370) - ראה סעיף 2.1.2.24 - ה' בהוראה 2.1 בכרך זה.
- 3.6.2.4 **לוחם נהג** מוסמך נהיגה חשוכה על גבי צירים בלבד (סימול: 0151). ראה סעיף 2.1.2.24 - ו' בהוראה 2.1 בכרך זה.
- 3.6.2.5 **נהג מבצעי** מוסמך נהיגה חשוכה "בר בשטח" (סימול: 3378) - ראה סעיף 2.1.2.24 - ז' בהוראה 2.1 בכרך זה.
- 3.6.2.6 **נהג מת"ק** – חייל מילואים שגויס לצה"ל בתנאי קבע לתפקיד נהג.
- 3.6.2.7 **נהג חונך** – נהג בעל וותק נהיגה, שעבר הדרכה ואושר לחנוך נהגים אחרים ביחידה לנהיגה, בהתאם להוראה זאת (סעיף 3.6.4.12).
- 3.6.2.8 **קצין רכב** – בעל תפקיד הנושא מינוי קצין רכב ביחידה כמפורט בהוראה 3.1 - "בעלי תפקידים ואחריותם" בכרך זה.
- 3.6.2.9 **רכב חדש ביחידה** - כלי רכב שנקלט ע"י היחידה ונמצא בה בפרק זמן שאינו עולה על שנה כולל רכב ליסינג. הרחבה ראה בהוראה 3.16 בכרך זה.
- 3.6.2.10 **משטח טיפולים** - שטח המוגדר ביחידה כמקום בו מבוצעים טיפולים/תיקונים לרכבים. לרבות סדנאות מרחביות/יחידתיות פיקודיות. הדרך בין מס' מרכזי טיפולים ביחידה אחת לא יחשב בהוראה זאת כמשטח טיפולים.
- 3.6.2.11 **רכב בטיפול** - רכב צבאי לרבות ליסינג הנמצא במשטח הטיפול, לצורך תיקון ואחזקה בלבד. רכבים שאינם במעמד זה אינם נכללים בהגדרה זאת.

מערודכן לתאריך: 01.04.2013	הוראה 3.6 : "קליטה והכשרת נהג ביחידה"	פרק 3: "ניהול בטיחות הדרכים ביחידה"	כרך: בב"ד
-------------------------------	--	--	--------------

3.6.3 מטרה, היקף ומבנה ההוראה

3.6.3.1 מטרת ההוראה

להנחות את יחידות צה"ל בתחום קליטה והכשרת הנהג ביחידה.

3.6.3.2 היקף ההוראה

הוראה זו מתייחסת לחיילים בחובה וקבע, לנהגי מת"ק ולאזרחים עובדי צה"ל.
(הוראה המתייחסת לנהיגת חיילי המילואים, מפורטת בפרק 3/הוראה 3.17).

א. נהג / נהג.

ב. נהג מקצועי / יחידתי.

ג. נהג הובלה המשרת במרכז הובלה.

ד. נהג בטי"ש.

ה. לוחם נהג/נהג מבצעי.

ו. נהג מת"ק.

3.6.3.3 מבנה ההוראה:

פרק א. כללי.

פרק ב. קליטת נהג ביחידה.

פרק ג. הכשרת נהג ביחידה.

פרק ד. הכשרת נהיגה על רכב טנדר 2X4 ביחידה.

פרק ה. הכשרת נהג על רכב ממוגן ירי ביחידה.

פרק ו. הכשרת נהג אוטובוס ביחידה.

פרק ז. הכשרת נהג לנהיגת גרור ביחידה.

פרק ח. הכשרת נהג בטי"ש ביחידה.

פרק ט. הכשרת נהג מבצעי/לוחם נהג ביחידה.

פרק י. הכשרת נהג מת"ק ביחידה.

פרק יא. הכשרת נגד אחזקה לצורך נהיגה במשטח טיפולים.

פרק יב. השלמת תהליך הקליטה וההכשרה של נהג ביחידה.

פרק יג. ניהול תיק נהג.

פרק יד. חריגים ופטורים בתהליך ההכשרה.

פרק טו. נספחים.

מערודכן לתאריך: 01.04.2013	הוראה 3.6 : "קליטה והכשרת נהג ביחידה"	פרק 3: "ניהול בטיחות הדרכים ביחידה"	כרך: בב"ד
-------------------------------	--	--	--------------

- 3.6.4.9 נהגים שביצעו קליטה והכשרה לנהיגה, בהתאם להוראה זאת ביחידתם האורגנית וסופחו ליחידת רישום אחרת לצרכי נהיגה (ובכלל זה גם נהגי בטי"ש ת"פ גדוד). יקלטו ע"י בעל תפקיד, קצין/נגד שיוגדר ע"י קצין הבטיחות בדרכים היחידתי, האחראי על קליטת נהגים אלו. באחריותו לוודא:
- כי הנהגים מחזיקים ברישיונות ובהיתרים בתוקף, הנדרשים לצורך נהיגתם והינם כשירים לנהיגה.
 - הנהגים ינהגו ברכבים עליהם ביצעו את הכשרה.
 - ביצוע תדריך בטיחות בדרכים לנהגים אלו כולל הדגשת נוהלי היחידה, נקודות התורפה ובעיות תשתית באזורים בהם אמורים לבצע את הנהיגה וכו'.
 - מתן תנאים בסיסיים (אוכל, לינה, ציוד וכו'), שיאפשרו ביצוע משימת הנהיגה כנדרש.
 - בתום תהליך זה יאשר בכתב, קצין הבטיחות בדרכים היחידתי, את נהיגת חיילים אלו.

פרק ג. תהליך הכשרת נהג ביחידה

- 3.6.4.10 תוכנית הכשרת הנהג תנוהל ע"י קצין הרכב של היחידה, בהתאם להוראה זאת.
- 3.6.4.11 תוכנית ההכשרה תאורגן ב"תיק ייעודי", אשר יאושר ע"י קצין הבטיחות בדרכים היחידתי. תוכנית זאת תשמש את ק. הרכב, החונך והנהג בכל תהליך הכשרת הנהג ביחידה. התיק ייכתב בהתאם לפורמט "תיק ייעודי", שבנספח א' להוראה זאת.
- 3.6.4.12 נהג חונך – פירוט התנאים הנדרשים ושליטה:
- בשירות סדיר או א.ע.צ בלבד.
 - בעל רישיון נהיגה צבאי בפועל בוותק של שנים עשר חודשים, לפחות.
 - בעל היתר נהיגה וניסיון בנהיגה בפועל על כלי הרכב שעליו הוא אמור לחונך להלן:
 - רכב מסוג נוסעים - שישה חודשים לפחות על אותה תיה"ל.
 - רכב רב הינע B – שישה חודשים לפחות.
 - רכב רב הינע C1 - שנה לפחות.
 - רכב משא C1 - שנה לפחות.
 - משא כבד/משא כבד רב הינע C 6 חודשים לפחות.
 - רכב גורר תומך C+E – שישה חודשים לפחות.
 - לא עבר עבירת תנועה חמורה, עפ"י פ"מ 33.0302, במהלך השנה האחרונה.
- ה. חריגים לאישור נהג חונך:
- קצין בטיחות בדרכים פיקודי/ זרועי/ אגפי רשאי לאשר כנהג חונך פרטנית:
- חייל מילואים בעל רישיונות/היתרים מתאימים לחניכה.
 - נהג שאינו עומד כמפורט בסעיפים ב'- ג' לעיל ובכל מקרה לא פחות מוותק של 6 חודשים ברישיון נהיגה צבאי/היתר, המתאים לסוג הרכב עליו עתיד לחונך.

מערודכן לתאריך: 01.04.2013	הוראה 3.6 : "קליטה והכשרת נהג ביחידה"	פרק 3: "ניהול בטיחות הדרכים ביחידה"	כרך: בב"ד
-------------------------------	--	--	--------------

ו. נהג חונך שאושר לחניכה ביחידה יעבור הדרכה ע"י ק' הרכב היחידתי/ קצין הבטיחות בדרכים היחידתי על אופן ביצוע ההכשרה ביחידה בהתאם להוראה זו. הדרכה זו תכלול את הדגשים הבאים:

- (1) סוגי הרכב עליהם רשאי להכשיר.
 - (2) מסלולי הכשרה מאושרים בתיק ייעודי להכשרת נהג.
 - (3) אופן ההכשרה והמגבלות.
- ז. במידה ונהג אושר לשמש כנהג חונך, הנ"ל יצוין בתיק הנהג. (ראה פרק יג' להוראה זאת).
- ח. רשימת הנהגים המורשים לחניכה ביחידה תאושר בכתב ותתועד ע"י ק. הבטיחות בדרכים היחידתי.

3.6.4.13 נהיגה מעשית ביחידה, לנהג בחצי שנה הראשונה מקבלת רישיון נהיגה צבאי:

א. פירוט משך נהיגה מעשית לנהג, בחצי שנה הראשונה מקבלת רישיון נהיגה צבאי, ע"פ קבוצות כלי הרכב:

קבוצת רכב	מס' שעות הנהיגה ביום ובלילה	נהיגה בדרכי עפר מתוך סך שעות הנהיגה	הערות
נוסעים	4 שעות ביום שעה בלילה	-----	ברכב טנדר 2*4 (טויוטה היילקס, איסוזו דימקס, ניסן וויונר, מיצובישי מגנום, מאזדה BT2500 ודומים) תתבצע השלמת תכנים כמפורט בפרק ד' בהוראה זו.
רב הינע (B)	12 שעות ביום 3 שעות בלילה	3 שעות ביום 2 שעות בלילה	ברכב ממוגן תתבצע השלמת תכנים כמפורט בפרק ה' בהוראה זאת.
רב הינע (C1)	12 שעות ביום 3 שעות בלילה	3 שעות ביום 2 שעות בלילה	
משא (C1)	9 שעות ביום 3 שעות בלילה	-----	
משא כבד/משא כבד רב הינע (C)	40 שעות נהיגה ביום 10 שעות נהיגה בלילה	ברב הינע נדרשות 5 שעות שטח מסה"כ השעות 3 שעות ביום 2 שעות בלילה	לנהגי מרכז הובלה יחולו הוראות מפקד מרכז הובלה (הוצאת רישיון משא כבד ללא ותק במשא).
אוטובוס (D)	5 שעות נהיגה ביום 3 שעות בלילה	-----	אין להסיע יותר מ- 4 נוסעים בזמן החניכה
גורר תומך (E+C)	35 שעות נהיגה ביום 15 שעות נהיגה בלילה	-----	לנהגי מרכז הובלה יחולו הוראות מפקד מרכז הובלה

מסמך לתאריך: 01.04.2013	הוראה 3.6 : "קליטה והכשרת נהג ביחידה"	פרק 3: "ניהול בטיחות הדרכים ביחידה"	כרך: בב"ד
----------------------------	--	--	--------------

3.6.4 גוף ההוראה

פרק א. כללי:

- 3.6.4.1 נהג חדש, אשר הוצב ביחידת רישום, או חייל העתיד לקבל רישיון נהיגה צבאי, או נהג העתיד לנהוג ברכב עליו לא עבר הכשרה בהתאם להוראה זאת, יעבור נוהל "קליטה והכשרת נהג ביחידה" כמפורט להלן.
- 3.6.4.2 ק. הרכב היחידתי ינהל את תהליך הקליטה, ההכשרה את התיעוד והרישום של התהליך. ק. הבטיחות בדרכים היחידתי יבצע בקרה על תהליך זה.
- 3.6.4.3 נהג הובלה במרכז הובלה, יבצע את תהליך ההכשרה בהתאם להוראות אט"ל / מפקד מרכז הובלה.
- 3.6.4.4 נהג אשר סיים תהליך הכשרה, במרכז הובלה בהתאם להוראות אט"ל / מפקד מרכז הובלה ושובץ לא בגדוד הובלה, יבצע קליטה כמפורט בהוראה זו והשלמת חניכה והכשרה בהתאם למפורט בהוראה זו.
- 3.6.4.5 חניכת נהג ע"ג רכב חדש הנקלט בצה"ל או ביחידה, תבוצע כמפורט בהוראה 3.16 "קליטת רכב חדש ביחידה" בכרך זה.
- 3.6.4.6 ביחידות מפקדת פיקוד/זרוע/אגף שאינן יחידות רישום עצמאיות, יוכל לקבוע רמ"ד בב"ד הפיקודי/זרועי/אגפי נוהל המגדיר מי הגורם המנהל את תהליך הקליטה וההכשרה ומי מבצע בקרה על תהליך זה. זאת ובלבד שיהיה מותאם להוראה המפורטת להלן ובתנאי שהנוהל אושר ע"י רע"ן בב"ד מבק"א.

פרק ב. קליטת נהג ביחידה

3.6.4.7 ראיון נהג

- א. כל נהג הנקלט ביחידה וכל נהג חדש ביחידה ירואיין ע"י מפקדו (קצין או נגד) כתנאי לתחילת הכשרה ביחידה.
- ב. כל נהג הנקלט ביחידה, וכל נהג חדש ביחידה, ירואיין ע"י קצין הבטיחות בדרכים היחידתי בתקופת ההכשרה. במהלך הראיון תוסבר לנהג התנהגותו הנדרשת ואחריותו האישית וכן יועבר לו תדריך לגבי הנושאים הבאים:
- (1) דגשי מפקד היחידה וקצין הבב"ד היחידתי לנהיגה ביחידה/ גזרה.
 - (2) מאפייני משימות הנהיגה ביחידה (בט"ש/פע"מ, אימונים, הדרכה, שגרה).

3.6.4.8 פתיחת תיק נהג

- א. קצין הרכב יוודא כי לנהג נפתח תיק נהג (ראה פרק יג') שילווה אותו במהלך ההכשרה ובמשך כל תקופת שירותו.
- ב. קצין בדרגת רס"ן ומעלה, או נגד בדרגת רס"מ ומעלה, פטור מראיון בשלב הקליטה אצל ק' הבטיחות בדרכים היחידתי, אולם יפתח לו תיק נהג. יודגש: פטור מראיון בשלב הקליטה איננו פטור מההכשרה! (תנאים לפטור מהכשרה ראה בפרק יד' להוראה זאת).

מערודכן לתאריך: 01.04.2013	הוראה 3.6 : "קליטה והכשרת נהג ביחידה"	פרק 3: "ניהול בטיחות הדרכים ביחידה"	כרך: בב"ד
-------------------------------	--	--	--------------

ב. הנהג יבצע נהיגה מעשית בכל כלי רכב עליו עתיד לנהוג ביחידה, בהתאם לסעיף א' לעיל כאשר:

- 1) תחילת החניכה בנהיגה, בכל רכב תחל, ביום במשך שעה לפחות, ע"ג ציר אספלט.
- 2) במהלך תקופת החניכה, ניתן לבצע נהיגה מעשית במקביל על עד שני רכבים מאותה קבוצה (ניתן לשלב גם ממוגן). במידה וכך, חלוקת שעות החניכה לשני כלי הרכב תהיה כ- 50% לכל אחד. (לדוגמא: הכשרת נהיגה מעשית על קבוצת רב-הינע 03 - להאמר ולאביר - תהיה לכל רכב 7.5 שעות מתוכן 6 שעות יום + שעה וחצי לילה ובהן 2.5 שעות בשטח (שעה וחצי יום ושעה לילה).
- ג. במהלך תקופת ההכשרה ניתן לבצע הכשרה על שתי קבוצות רכב שונות במקביל. זאת בתנאי שבכל קבוצת רכב לא תבוצע הכשרה על יותר משני כלי רכב. (סה"כ 4 כלי רכב במקביל).
- ד. במשך תקופת הכשרה, עד אישור קצין הבטיחות בדרכים היחידתי לנהיגה עצמית, לא יסיע נהג יותר משני נוסעים ברכב (נהג + חונך + נוסע).
- ה. נהג שסיים הכשרה ונהיגה מעשית על אותה קבוצת רכב:

- 1) תתבצע נהיגה מעשית לכל רכב נוסף מאותה קבוצה עליו לא הוכשר הנהג.
- 2) שעות הנהיגה המעשית לכל רכב נוסף במקרה זה, יהיו מחצית מהשעות המפורטות בטבלה בסעיף א' לעיל, בחלוקת יום/לילה ושטח.
- לדוגמא: סיים ביצוע הכשרה להאמר ואביר בקבוצת רב הינע C1 - סה"כ 15 שעות הכשרה. הכשרת נהיגה מעשית לרכב נוסף, דוגמא: פורד F-350, תהיה 7.5 שעות. מתוכן 6 שעות יום + שעה וחצי לילה ובהן 2.5 שעות בשטח (שעה וחצי יום ושעה לילה).
- 3) בהמשך לסעיף ה-2 לעיל, בקבוצת רכב משא כבד/משא כבד רב הינע, שעות הנהיגה המעשית לכל רכב נוסף לאחר גמר הכשרה לקבוצת הרכב, יהיו 10 שעות מתוכן 8 שעות יום ושעתיים לילה. במידה והרכב הינו רב הינע 3 שעות מסך השעות יהיו בשטח (שעתיים יום ושעה לילה).
- 4) ברכב נוסעים על אותה תיבת הילוכים (למעט רכב טנדר 2*4 - טויוטה היילקס, איסוזו דימקס, ניסאן וויןר, מיצובישי מגנום, מאזדה BT2500 ודומיהם), נדרשת רק הכרת הרכב. שעות נהיגה מעשית, תתבצע בהתאם להחלטת קצין הבטיחות בדרכים היחידתי.
- 5) ברכב נוסעים במעבר בין תיה"ל אוטומטית לידנית (או להיפך), יבוצעו מחצית מהשעות המפורטות בסעיף א' לעיל (כלומר שעתיים וחצי נהיגה מעשית מתוכן חצי שעה בלילה).

כרך: בב"ד	פרק 3: "ניהול בטיחות הדרכים ביחידה"	הוראה 3.6: "קליטה והכשרת נהג ביחידה"	מעודכן לתאריך: 01.04.2013
--------------	--	---	------------------------------

3.6.4.14 נהיגה מעשית ביחידה, לנהג שביצע הכשרה ביחידה ובעל וותק של 6 חודשים

ומעלה מקבלת רישיון נהיגה צבאי, במעבר בין קבוצות רכב:

א. נהיגה מעשית ביחידה, לנהג שביצע הכשרה ביחידה ובעל וותק של 6 חודשים

ומעלה מקבלת רישיון נהיגה צבאי, במעבר בין קבוצות רכב, תבוצע ע"פ הטבלה

להלן:

קבוצת כלי רכב עליה תבוצע השלמת שעות הנהיגה	נוסעים	רב הינע 02	רב הינע 03	משא	משא כבד /משא כבד רב הינע	גורר תומך
בעל רישיון שעבר הכשרה לנהיגת רכב מקבוצה						
נוסעים	שעה (רק במידה של מעבר בין גיר אוטומט לגיר רגיל או להיפך)	12 שעות יום (מתוכן 3 שעות שטח) 3 שעות לילה (מתוכן 2 שטח)*	12 שעות יום (מתוכן 3 שעות שטח) 3 שעות לילה (מתוכן 2 שטח)*	9 שעות יום 3 שעות לילה*	47 שעות יום 3 שעות לילה*	יבצע נוהל קליטה מלא, ע"פ סעיף 3.6.4.17
רב הינע B	שעה (רק במידה של מעבר בין גיר אוטומט לגיר רגיל או להיפך)	שעה (ברכב ממוגן שעתיים)	8 שעות יום (מתוכן שעתיים שטח) שעתיים לילה (מתוכן שעה שטח)*	9 שעות יום 3 יום לילה*	47 שעות יום 3 שעות לילה*	יבצע נוהל קליטה מלא, ע"פ סעיף 3.6.4.17
רב הינע (C-1)	שעה	שעה (ברכב ממוגן שעתיים)	שעה (ברכב ממוגן שעתיים)	6 שעות יום שעתיים לילה	9 שעות יום 3 שעות לילה*	45 שעות יום 5 שעות לילה*
משא (C-1)	שעה	3 שעות יום (מתוכן שעתיים שטח) שעתיים לילה (מתוכן שעה שטח)	3 שעות יום (מתוכן שעתיים שטח) שעתיים לילה (מתוכן שעה שטח)	שעה (ברכב ממוגן שעתיים)	9 שעות יום 3 שעות לילה*	45 שעות יום 5 שעות לילה*
משא כבד/ (C) משא כבד רב הינע	שעה	3 שעות יום (מתוכן שעתיים שטח) שעתיים לילה (מתוכן שעה שטח)*	3 שעות יום (מתוכן שעתיים שטח) שעתיים לילה (מתוכן שעה שטח)*	שעה	שעה	שעה
גורר תומך (C+E)	שעה	3 שעות יום (מתוכן שעתיים שטח) שעתיים לילה (מתוכן שעה שטח)*	3 שעות יום (מתוכן שעתיים שטח) שעתיים לילה (מתוכן שעה שטח)*	שעה	שעה	שעה

***הערה:** במקומות בטבלה לעיל, בהן מופיעה כוכבית, ניתן לשלב שני כלי רכב מאותה קבוצה.

מערודכן לתאריך: 01.04.2013	הוראה 3.6 : "קליטה והכשרת נהג ביחידה"	פרק 3: "ניהול בטיחות הדרכים ביחידה"	כרך: בב"ד
-------------------------------	--	--	--------------

- ב. תחילת החניכה בנהיגה, בכל רכב תחל ביום, ע"ג ציר אספלט.
- ג. השלמת הכשרה לרכב טנדר 2*4 (טויוטה היילקס, איסוזו דימקס, ניסאן וויונר, מיצובישי מגנום, מאזדה BT2500 ודומים) תתבצע כמפורט בפרק ד'.
- ד. ברכב נוסעים על אותה תיבת הילוכים, נדרשת רק הכרת הרכב. שעות נהיגה מעשית יתבצעו בהתאם להחלטת קצין הבטיחות בדרכים היחידתי.
- ה. במשך תקופת ההכשרה, עד אישור קצין הבטיחות בדרכים היחידתי לנהיגה עצמית, לא יסיע נהג יותר משני נוסעים ברכב (נהג + חונך + נוסע).

פרק ד. הכשרת נהיגה על רכב טנדר 2*4 מסוג טויוטה היילקס איסוזו די-מקס,

ניסאן וויונר 2*4 מיצובישי מגנום, מאזדה BT 2500 ודומים ביחידה:

3.6.4.15 בנוסף לאמור בסעיפים 3.6.4.13 ו 3.6.4.14 לעיל, נהיגה ברכב טנדר 2*4 מסוג טויוטה היילקס איסוזו די-מקס, ניסאן וויונר, מיצובישי מגנום, מאזדה BT2500 ודומים, תאושר בתנאים המצטברים הבאים:

- א. סוגי הנהגים:
- בעל רישיון נהיגה B ומעלה, הנושא את אחד מהיתרי נהיגת השטח (4*4), או בעל רישיון נהיגה B, שאינו נושא את אחד מהיתרי נהיגת השטח (4*4) ובתנאי שהינו בוותק רישיון אזרחי מעל חצי שנה.
- ב. צפייה בסרט בטיחות – "טיוטה 2X4 משנת 2007", הוצאת מבק"א.
- ג. הכרת מאפייני ומגבלות רכב מסוג טנדר, בחניכת קצין הרכב:
- מרכז הכובד.
 - סוג ההנעה.
 - מרחק בין הסרנים.
 - התנהגות הרכב בנסיעה (שיפועי צד, עמוס/ריק, רוח צד וכד').
- ד. לימוד לקחים מתאונות של כלי רכב דומים.
- ה. בסיום מעבר התכנים המפורטים, הנ"ל יצוין בכרטיס הנהג (נספח ב') סעיף 3 "קורסים והשתלמויות בנהיגה".

מערודכן לתאריך: 01.04.2013	הוראה 3.6 : "קליטה והכשרת נהג ביחידה"	פרק 3: "ניהול בטיחות הדרכים ביחידה"	כרך: בב"ד
-------------------------------	--	--	--------------

פרק ה. הכשרת נהיגה על רכב ממוגן ירי ביחידה:

3.6.4.16 בנוסף לאמור בסעיפים 3.6.4.13 ו 3.6.4.14 לעיל, נהיגה מעשית בחניכת נהג חונך על רכב ממוגן ירי ביחידה תבוצע לאחר ביצוע היתר מתאים לרכב ממוגן הנלמד בבסיס הדרכת נהיגה /בא"פ והשלמת התכנים הבאים:

- צפייה בסרט בנושא כלי רכב ממוגן בהתאם לסוג הרכב הנלמד ("דויד", "סופה" ממוגנת וכד').
 - לימוד לקחים מתאונות של כלי רכב ממוגנים בגזרה הרלוונטית.
 - לימוד תכנים הקשורים למגבלות הבטיחותיות של הרכב.
 - הדגשת חובת חגירת חגורות בטיחות וקסדות (במידת הצורך) במהלך הנסיעה.
 - ניתוח נת"בים אופייניים בגזרת המשימה.
- 3.6.4.17 למרות האמור בסעיף 3.6.4.16 במידה והרכב הממוגן הינו מעל 12 טון, ולא הוגדר היתר מיוחד לנהיגת הרכב, (דוגמא ריאו ממוגן) – יש לבצע אחד מהיתרי הנהיגה הממוגנים (היתר 36, 42, 47) טרם ביצוע הכשרה ביחידה.

פרק ו. הכשרת נהג אוטובוס ביחידה

3.6.4.18 הכשרת נהג, בכל וותק, לנהיגת אוטובוס ביחידה, תהיה בהתאם לסעיף 3.6.4.13.

פרק ז. הכשרת נהג לגרירת גרור ביחידה:

3.6.4.19 בנוסף לאמור בסעיפים 3.6.4.13 ו 3.6.4.14 לעיל, גרירת גרור במשקל עד 1.8 טון תבוצע לאחר ביצוע השלמת התכנים הבאים:

- ק. הרכב יגדיר נהגים הרשאים לנהוג עם גרור ביחידה.
- נהגים אלו יקבלו הדרכה ע"י קצין הרכב (סוגי גררים ביחידה, גרירה מותרת וכו').
- הנהגים יתרגלו מעשית חיבור וניתוק גרר.
- נהגים אלו מחויבים בנסיעה עם גרור במהלך חניכתם - לפחות 30 דק'.
- במהלך הנסיעה תתורגל נסיעה ברוורס.
- הגרירה תתבצע בהתאם לרישיון הרכב ורישיון הגרור.
- ההכשרה תצוין בתיק נהג.
- תנאים נוספים לגרירת גרור מעל 1.8 טון, ראה הוראת קל"ר 13.01.19.

מערודכן לתאריך: 01.04.2013	הוראה 3.6 : "קליטה והכשרת נהג ביחידה"	פרק 3: "ניהול בטיחות הדרכים ביחידה"	כרך: בב"ד
-------------------------------	--	--	--------------

פרק ח. הכשרת נהג בט"ש (סימול מקצוע 9370) ביחידה:

- 3.6.4.20 נהג בט"ש במת"ק, יבצע שעות חניכה כמפורט בפרק י'.
- 3.6.4.21 נהג בט"ש שהוצב ביחידה שאינה חטיבה מרחבית לא ייחשב כנהג בט"ש לצורך הוראה זאת.
- 3.6.4.22 נהג בט"ש יבצע הליך קליטה והכשרה לנהיגה באופן מלא כמפורט בפרקים ב' ו ג'.
- 3.6.4.23 וידוא סיום קורס נהגי בט"ש:
- א. אחריות ביה"ס לנהיגה מבצעית ז"י לוודא, כי סיכום הכשרת נהג בט"ש (סיכום פרק ההכשרה) הגיע לסגן מפקד חטיבה מרחבית בו עתיד נהג הבט"ש לשרת.
- ב. באחריות קצין הבטיחות בדרכים בחטיבה המרחבית (סמח"ט) ומ"פ נהגי בט"ש לוודא, כי נהג הבט"ש המוצב בחטמ"ר סיים קורס כנדרש בביה"ס לנהיגה קרבית (בדיקת תיקו האישי).
- 3.6.4.24 ראיון יתבצע לנהג ע"י הסמח"ט ובנוסף ע"י מ"פ הבט"ש. בראיון יודגשו:
- א. התנהגותו הנדרשת ואחריותו האישית.
- ב. פעילות היחידה ופריסת מתקני היחידה.
- ג. דגשי מפקד היחידה והסמח"ט לנהיגה ביחידה/ גזרה.
- ד. מאפייני משימות הנהיגה בבט"ש.
- ה. סקירת תאונות דרכים רלוונטיות אשר אירעו ביחידה ובגזרות הבט"ש.
- 3.6.4.25 בנוסף לראיון סמח"ט יראוין נהג הבט"ש גם ע"י מ"פ הבט"ש.
- 3.6.4.26 בכל מקרה יבצע נהג הבט"ש נהיגה בגזרת הבט"ש במשך 5 שעות, כאשר 3 שעות ביום ושעתיים בלילה (ניתן להחשיב שעות אלו מסך שעות הנהיגה המעשית כמפורט בסעיפים 3.6.4.13-3.6.4.14):
- א. הנהיגה תבוצע בחניכת אחראי נהגים, או נהג בט"ש חונך, שאושר ע"י ק. הבב"ד היחידתי ובלבד שיעמוד בקריטריונים של נהג חונך.
- ב. הנהיגה תתבצע על גבי סוג הרכב העיקרי עליו עתיד הנהג לבצע משימות בגזרה. הנסיעה תכלול:
- סיור בצירי הנסיעה בגזרת הבט"ש.
 - ניתוח הנתב"ים בציר ומגבלות נוספות מתוך תיק הנתב"ים הגזרתי.
 - מגבלות של כלי הרכב.
- 3.6.4.27 במידה ונדרש לנהוג על רכב ממוגן ירי, מחויב הנהג בהשלמת תכנים לנהיגת רכב ממוגן כמפורט בהוראה זאת בפרק ה'.
- 3.6.4.28 בסיום ההכשרה, יבחן קצין הרכב/אחראי נהגים/מ"פ נהגים את נהיגת הנהג וימליץ לסמח"ט, אם לאשרו כנהג ביחידה או לקבוע לו פרק הכשרה נוסף.
- 3.6.4.29 הסמח"ט יאשר את נהג בט"ש לנהיגה, לאחר גמר ביצוע כל שלבי הקליטה וההכשרה ביחידה, כמפורט לעיל.
- 3.6.4.30 כח הנכנס לתע"ס יראוין נהגי בט"ש (חובה, קבע או מת"ק) שקיבל ת"פ, לא יאוחר משבוע מיום כניסתו לתע"ס. הראיון יתבצע ע"י סמ"פ/מקבילו ומעלה.

מעודכן לתאריך: 01.04.2013	הוראה 3.6 : "קליטה והכשרת נהג ביחידה"	פרק 3: "ניהול בטיחות הדרכים ביחידה"	כרך: בב"ד
------------------------------	--	--	--------------

פרק ט. הכשרת נהג מבצעי (סימול: 3378) ולוחם נהג (סימול: 0151) ביחידה:

- 3.6.4.31 בנוסף לאמור בהוראה זאת, יודגש כי ההיתר המיוחד הניתן לנהג מבצעי וללוחם נהג מיועד בראש ובראשונה לצרכי לחימה.
- 3.6.4.32 לוחם נהג / נהג מבצעי יבצע הליך קליטת נהג ביחידה ע"פ פרק ב' להוראה זאת ("קליטת נהג ביחידה").
- 3.6.4.33 וידוא סיום קורס נהג מבצעי / לוחם נהג
- א. אחריות ביה"ס לנהיגה מבצעית ז"י לוודא, כי סיכום הכשרת הלוחם נהג/ נהג מבצעי הגיע לסמך"ט בה משרת הלוחם.
- ב. באחריות קצין הבטיחות בדרכים היחידתי לוודא, כי נהג מבצעי/לוחם נהג המוצב ביחידתו, סיים הכשרה כנדרש בביה"ס לנהיגה קרבית (בדיקת תיקו האישי).
- 3.6.4.34 לוחם נהג / נהג מבצעי, בוגר הכשרה בביה"ס לנהיגה קרבית, יאושר לנהיגה, רק ברכבים ספציפיים, עליהם הוכשר בביה"ס לנהיגה קרבית ובתנאי שביצע קליטה והכשרה כמפורט בפרק זה (ט') בהוראה זו. במידה ונדרש לבצע נהיגה ברכבים עליהם לא הוכשר, יבצע הכשרה בשעות כמפורט בסעיפים 3.6.4.13 ו 3.6.4.14.
- 3.6.4.35 טרם ביצוע משימות יבצע לוחם נהג/נהג מבצעי נהיגה בגזרת הפעילות במשך 5 שעות, מתוכן 3 שעות ביום ושעתיים בלילה. הנהיגה תבוצע בחניכת קצין ניווד/קצין רכב יחידתי/חונך אחר שאושר ע"י ק. הבב"ד היחידתי ובלבד שיעמוד בקריטריונים של נהג חונך. הנהיגה תתבצע על גבי סוג הרכב העיקרי עליו עתיד הנהג לבצע משימות.
- 3.6.4.36 בסיום ההכשרה, יבחן קצין הרכב/קצין ניווד את נהיגת הנהג וימליץ לק. הבב"ד היחידתי אם לאשרו כנהג מבצעי ביחידה או לקבוע לו פרק הכשרה נוסף.
- 3.6.4.37 בסיום ההכשרה יאשר קצין הבטיחות בדרכים היחידתי את הנהג המבצעי/לוחם נהג לנהיגה, לאחר גמר ביצוע כל שלבי הקליטה וההכשרה ביחידה.
- 3.6.4.38 לוחם נהג / נהג מבצעי, שסיים הכשרתו, ינהג רק בפעילות ובמעטפת פעילות מבצעית, או באימונים ובמעטפת אימונים. למרות האמור לעיל, מג"ד/ מפקד יחידה בדרגת סא"ל ומעלה, רשאי לאשר ללוחם נהג / נהג מבצעי לבצע נסיעה ספציפית וחריגה לצורך אחר.

פרק י' הכשרת נהג מת"ק ביחידה:

- 3.6.4.39 קליטת נהג מת"ק ביחידה תבוצע ע"פ פרק ב' להוראה זאת ("קליטת נהג ביחידה").
- 3.6.4.40 נהג מת"ק שגויס לצה"ל ולא החזיק בעבר (בשירות חובה או קבע) רישיון נהיגה צבאי, וכן נהג מת"ק שגויס לצה"ל והחזיק בעבר (בשירות חובה או קבע) רישיון נהיגה צבאי, ועברה תקופה של שנה ומעלה מיום שחרורו מצה"ל, יבצע הכשרת נהג כמפורט בסעיף 3.6.4.14.

מערודכן לתאריך: 01.04.2013	הוראה 3.6 : "קליטה והכשרת נהג ביחידה"	פרק 3: "ניהול בטיחות הדרכים ביחידה"	כרך: בב"ד
-------------------------------	--	--	--------------

- 3.6.4.41 נהג מת"ק שגויס לצה"ל והחזיק בעבר (בשירות חובה או קבע) רישיון נהיגה צבאי ולא עברה תקופה של שנה מיום שחרורו מצה"ל יבצע רענון נהיגה בלבד בהתאם להוראה 3.17 ("רענון נהיגה לחייל מילואים") בכרך זה.
- 3.6.4.42 נהג מת"ק, שנדרש לאחר גיוסו לבצע רישיונות או היתרים נוספים, יעבור חניכה ונהיגה מעשית ברכבים בהתאם להיתר/ לרישיון הנוסף, כמפורט בסעיף 3.6.4.14.
- 3.6.4.43 בנוסף לאמור בסעיפים 3.6.4.39 - 3.6.4.42, נהג מת"ק שעבר את גיל 24 ובעל וותק ברישיון נהיגה אזרחי לאותו קבוצת כלי רכב של 5 שנים לפחות, יחולו עליו ההקלות בהתאם למפורט בהוראה זאת בפרק יד'.
- 3.6.4.44 כל נהג מת"ק שגויס לתפקיד נהיגת בט"ש, יבצע לפחות 5 שעות נהיגה מעשית בחניכה בגזרת הבט"ש. מתוכן 3 שעות ביום ושעתיים בלילה. הנסיעה תכלול:
- א. סיור בצירי הנסיעה בגזרת הבט"ש.
 - ב. ניתוח הנתב"ים בציר ומגבלות נוספות מתוך תיק הנתב"ים הגיזרתי.
 - ג. מגבלות של כלי הרכב.

פרק יא. נגד אחזקה לצורך נהיגה במשטח טיפולים:

- 3.6.4.45 קצין הבטיחות בדרכים היחידתי יאשר פרטנית את רשימת נגדי האחזקה, הנדרשים לבצע ניווד רכבים במשטח הטיפולים, בהתאם לצורכי היחידה בתחום האחזקה ובהתאם למופיע בפרק זה.
- 3.6.4.46 נגד אחזקה שאושר ע"י ק' הבטיחות בדרכים היחידתי, כמפורט בסעיף 3.6.4.45 ירואיין ע"י קצין הבטיחות בדרכים היחידתי וזאת לאחר שבדק כי:
- א. הנגד כשיר רפואית לנהיגה.
 - ב. הנגד בעל רישיון נהיגה צבאי ואזרחי בר תוקף.
 - ג. הנגד נושא היתר צה"לי לנהיגת הרכב אותו אמור לנייד במשטח טיפולים.
- 3.6.4.47 נגד אחזקה יבצע שעות חניכה והכשרה עם נהג חונך על הרכבים עליהם אמור לנהוג לצורך טיפולים כאשר:
- א. לכלי רכב מרכזי מאותה קבוצת רכב יבצע – 4 שעות נהיגה ביום ושעת נהיגה בלילה – סה"כ 5 שעות נהיגה. לדוגמא: לקבוצת רב הינע C-1 – יבצע 5 שעות נהיגה על אביר, או על האמר, או על פורד F-350 וכו'.
 - ב. הנגד יהיה מאושר לבצע נסיעות לצורך טיפולים בכלי הרכב המרכזי עליו ביצע את ההכשרה. במידה ונדרש לנהוג על כלי רכב נוסף מאותה קבוצה, אזי יידרש לפחות לשעת הכשרה אחת על כל כלי רכב (למעט בקבוצת נוסעים בה יבצע רק היכרות רכב)
 - ג. במידה ונדרש להכשרה על קבוצת רכב אחרת, יבצע שוב את אותו תהליך, בדומה לסעיפים א', ב' לעיל, כלומר הכשרה לכלי רכב מרכזי מאותה קבוצה – 5 שעות ולכל כלי רכב נוסף שעה אחת.
- 3.6.4.48 במהלך ההכשרה תודגש בקרב נגדי האחזקה ההיכרות עם מרחב הטיפולים, הסיכונים בנסיעה במשטח "צפוף" וכן הדגשים וההוראות המחייבות בנסיעה לאחר.

כרך: בב"ד	פרק 3: "ניהול בטיחות הדרכים ביחידה"	הוראה 3.6: "קליטה והכשרת נהג ביחידה"	מעודכן לתאריך: 01.04.2013
--------------	--	---	------------------------------

- 3.6.4.49 בסיום החניכה, יבחן קצין הרכב את נהיגת נגד האחזקה ויחליט אם לאשרו לנהיגה עצמית בשטח הטיפולים, או לקבוע לו פרק חניכה נוסף. בכל מקרה, ק. הרכב יוודא שהנהג הוכשר כהלכה ובהתאם לנוהל זה.
- 3.6.4.50 על נגד האחזקה המוכשר לאשר בכתב, כי הועברו לו תכני ההדרכה והבין אותם. אישור זה יתויק בתיק הנהג.
- 3.6.4.51 הסמכת הנהג תתועד בסיכום כתוב, החתום ע"י קצין הרכב שיצורף לתיק הנהג.
- 3.6.4.52 נגד אחזקה שביצע נוהל זה רשאי לנהוג במגבלות הבאות:
- א. איסור הסעת נוסעים או מטען.
- ב. נסיעה בציר סלול בלבד בשטח הטיפולים בלבד, חל איסור על ירידה לשטח.
- ג. חובת השתתפות בכנסי נהגים/מחזקי רנ"צ כמפורט בהוראה 3.5 בהוראות הבב"ד.
- ד. הנהיגה המותרת הינה רק על רכבים הנמצאים במהלך טיפול/אחזקה – חל איסור על נהיגת רכבים שאינם במעמד זה.
- 3.6.4.53 נגד אחזקה הנדרש לנהוג ולבצע משימות נהיגה, שלא לצורכי אחזקה באזור הטיפולים שהוגדר (לרבות ת"ש), יבצע השלמת שעות חניכה כמפורט בפרק ג'.

פרק יב. השלמת תהליך הקליטה וההכשרה של נהג ביחידה:

- 3.6.4.54 בסיום ההכשרה, יבחן ק. הרכב, או מפקדו של החייל בדרגת רס"ן לפחות, את נהיגת הנהג וימליץ לקצין הבטיחות בדרכים אם לאשרו כנהג ביחידה, או לקבוע לו פרק הכשרה נוסף.
- 3.6.4.55 בסיום ההכשרה יחתום הנהג בטבלת מעקב שעות חניכה המצ"ב בנספח ד'.
- 3.6.4.56 בסיום ההכשרה יחתום ק. הרכב על סיום תהליך ההכשרה בנספח ג' ובנספח ד'.
- 3.6.4.57 בסיום ההכשרה יציין ק. הרכב בכתב את הרכבים עליהם מאושר הנהג לנהוג ביחידה. הנ"ל יתויק בתיק הנהג.
- 3.6.4.58 בסיום ההכשרה יחתום קצין הבטיחות בדרכים היחידתי על גמר תהליך הקליטה ההכשרה בנספחים ג' וד'. חתימה זאת תהווה אישור לנהיגת הנהג ביחידה.

פרק יג. ניהול תיק נהג:

- 3.6.4.59 תיק הנהג יפתח לכל נהג בקליטתו וילווה אותו במהלך שירותו.
- 3.6.4.60 מטרת התיק להוות זיכרון ארגוני ומקצועי ולהוות מנגנון בקרה לפיתוח הנהג במהלך הכשרתו ושירותו ביחידה.
- 3.6.4.61 התיק ינוהל באחריות קצין הרכב ויהיה זמין ונגיש לעיון הנהג במשך כל תקופת שירותו.
- 3.6.4.62 תיקי הנהג ירוכזו אצל ק. הרכב ביחידה, שיבצע בקרה ומעקב אחר מילויים וניהולם.
- 3.6.4.63 ביחידה בה אין קצין רכב, יגדיר קצין הבטיחות בדרכים היחידתי בעל תפקיד אחר שאצלו ירוכזו וינוהלו תיקי הנהג.

מערודכן לתאריך: 01.04.2013	הוראה 3.6 : "קליטה והכשרת נהג ביחידה"	פרק 3: "ניהול בטיחות הדרכים ביחידה"	כרך: בב"ד
-------------------------------	--	--	--------------

3.6.4.64 עבר הנהג החדש מיחידה מסוימת ליחידה אחרת – יועבר תיק הנהג שלו, יחד עם כל מסמכיו האישיים, ליחידה אליה הוצב (אחריות קצין רכב קולט נהג וקצין רכב פולט נהג).

3.6.4.65 תכולת התיק :

- א. כרטיס נהג (ראה נספח ב').
- ב. כרטיס מעקב אחר חניכת נהג (ראה נספח ג').
- ג. טבלת מעקב שעות חניכת נהיגה "הכשרת נהג" (ראה נספח ד').
- ד. סיכום ראיון של ק. הבב"ד היחידתי.
- ה. פטור /תיעוד יחידה קודמת - במידה וקיים.
- ו. כתב הסמכה בהתאם לסעיף 3.6.4.58.

פרק יד. חריגים ופטור מביצוע הכשרת נהג ביחידה:

3.6.4.66 קצינים בדרגת סא"ל ומעלה ונגדים בדרגת רנ"ג פטורים מביצוע הכשרת נהג ביחידה, אך חובה שינוהלו להם תיקי נהג.

3.6.4.67 מפקד בדרגת אל"ם ומעלה, רשאי לפטור קצינים בדרגת רס"ן ונגדים בדרגות רס"מ ורס"ב מביצוע הכשרת נהג ביחידה ובתנאי שראיין את הקצין/הנגד. סיכום הראיון, בו תצוין הסיבה לפטור יתויק בתיק הנהג.

3.6.4.68 נהג שביצע הכשרה ביחידה בעבר והוצב ביחידת רישום חדשה, פטור מביצוע הכשרה חוזרת לנהיגה, לאותם רכבים עליהם ביצע הכשרה בעבר. הפטור ינתן על-ידי קצין הבטיחות בדרכים היחידתי ביחידה החדשה, בתנאים המצטברים הבאים :

- א. קצין הבטיחות בדרכים היחידתי, ראיין את הנהג.
- ב. קצין הבטיחות בדרכים היחידתי, יבדוק שהנהג ביצע הכשרה לנהיגה ביחידה קודמת, בתשואל הנהג ובבדיקת תיק הנהג. במידה ואבד תיק הנהג, תידרש הצהרה בכתב ממפקד יחידה קודמת בדרגת רס"ן לפחות, על ביצוע ההכשרה בעבר.
- ג. ע"פ שיקול דעתו והחלטתו של קצין הבטיחות בדרכים היחידתי, יבצע קצין הרכב, או בעל תפקיד אחר נסיעה עם הנהג, ע"מ להתרשם מאופן נהיגתו ומכשירותו לנהיגה.

ד. במידה וקצין בטיחות בדרכים פטר נהג מהכשרה או מחלקה, סיבת הפטור וכלי הרכב להם ניתן הפטור יצוינו במסמך חתום על-ידו. המסמך יתויק בתיק הנהג.

3.6.4.69 נהג בקבע, או אע"צ, או מת"ק מגיל 24 ומעלה, בעל וותק ברישיון נהיגה אזרחי לאותה קבוצת רכב של 5 שנים לפחות – פטור מחלק משעות הנהיגה המעשית בהכשרה. נהג זה יבצע מחצית משעות הנהיגה המעשית המפורטות בסעיף 3.6.4.14. במקומות בהם מצוינת חובת ביצוע שעת חניכה אחת בכל מקרה תבוצע לפחות שעה.

3.6.4.70 הכשרת נהג שהוצא לו רישיון נהיגה זמני לתעסוקה בהתאם לפ.מ. 58.0202 :

מערודכן לתאריך: 01.04.2013	הוראה 3.6 : "קליטה והכשרת נהג ביחידה"	פרק 3: "ניהול בטיחות הדרכים ביחידה"	כרך: בב"ד
-------------------------------	--	--	--------------

- א. נהג שהוצא לו רישיון נהיגה זמני לתעסוקה בהתאם לפ.מ. 58.0202 לא ינהג בכלי רכב המחייב לגבי חיילים בשירות הסדיר, היתר או השתלמות יחידתית בהתאם לפ.מ. 58.0202, או בהתאם להוראות הקל"ר.
- ב. נהג מסוג זה יבצע טרם נהיגתו השתלמות נהיגה במתכונת רענון נהיגה לאנשי מילואים, כמפורט בהוראה 3.17 ("רענון הנהיגה לחייל מילואים") בכרך זה.
- ג. נהיגת הנהג תוגבל אך ורק לביצוע המשימות הקשורות בביצוע התעסוקה.
- 3.6.4.71 בקשות פרטניות לחריגה מהוראה זו יוגשו ע"י רמ"ד בב"ד פיקודי/זרועי/אגפי, ייבחנו ע"י רע"ן בב"ד מבק"א ובהתאם יאושרו על ידו.

סוף הוראה 3.6

מערודכן לתאריך: 01.04.2013	הוראה 3.6 : "קליטה והכשרת נהג ביחידה"	פרק 3: "ניהול בטיחות הדרכים ביחידה"	כרד: בב"ד
-------------------------------	--	--	--------------

טו. נספחים**נספח א' – פורמט - תיק ייעודי להכשרת נהג**

1. בעלי תפקיד ביחידה :

- קצין בטיחות בדרכים יחידתי: _____
 - קצין רכב יחידתי: _____
- רשימת חונכים וסוגי הרכב עליהם מאושר לחנוך :

מס"ד	שם החונך	סוגי הרכב עליהם מאושר החונך לחנוך

סוגי הרכבים ביחידה :

מס"ד	סוג הרכב

מס"ד	סוג הרכב

מערדכן לתאריך: 01.04.2013	הוראה 3.6 : "קליטה והכשרת נהג ביחידה"	פרק 3: "ניהול בטיחות הדרכים ביחידה"	כרך: בב"ד
------------------------------	--	--	--------------

פירוט הנושאים המחויבים בקליטת נהג

2. חלק עיוני – יתבצע בהדרכת קצין הרכב.

מס'	הנושא	תוכן
		כלל סוגי הרכבים
א	מסמכי הנהג הרכב ואופן מילויים	<ul style="list-style-type: none"> ✓ תעודות ברשות הנהג. (רישיונות נהיגה/ספח נהיגה מונעת/היתרים). ✓ כרטיס עבודה ואופן מילוי. ✓ רישיון רכב. ✓ דוח תאונות ואופן המילוי.
ב	נהלי שילוח משימה ביחידה	<ul style="list-style-type: none"> ✓ בעלי תפקיד רלוונטיים. ✓ נהלי יחידה.
ג	שעות שינה ומנוחה	<ul style="list-style-type: none"> ✓ דגש על נהיגה בעייפות, חולשה, מחלה. ✓ שעות המנוחה בהתאם להוראות הבטיחות (ע"פ הוראה מס' 3.9).
ד	תאונות דרכים – כללי התנהגות ודיווח	<ul style="list-style-type: none"> ✓ סוגי התאונות הקיימות לפי מידת חומרה (קלה/בינוני/קשה/חמורה). ✓ לקיחה ומסירת נתונים של מעורבים בתאונה. ✓ אופן ושיטת הדיווח ליחידה ולמשטרה (צבאית/אזרחית). ✓ חובת השמירה על הרכב שנשאר בדרך ואיסור הזזתו במקרה שיש נפגעים.
ה	הסעת נוסעים ברכב	<ul style="list-style-type: none"> ✓ חובת חגירת חגורות (קסדות היכן שחייב). ✓ כללי התנהגות ברכב בזמן נסיעה. ✓ האיסורים והמגבלות בדבר הסעת נוסעים לנהג חדש (בזמן ההכשרה).
ו	דגשים לרכב רב הינע	<ul style="list-style-type: none"> ✓ השימוש במערכת ה-4*4. ✓ סוגי צמיגים. ✓ חובת חבישת קסדה במקומות בהם אין חגורות בטיחות.
ז	דגשים לרכב משא	<ul style="list-style-type: none"> ✓ שימוש בבלם מנוע. ✓ פריקה והעמסת מטענים. ✓ טכוגרף.
ח	דגשים נוספים	<ul style="list-style-type: none"> ✓ עליה וירידה משול – אין לבצע תרגול אלא תדריך בלבד. ✓ מקרים ותגובות בזמן הנהיגה. ✓ שימוש באפוד זוהר בעת עצירה בצד הדרך.

מערדכן לתאריך : 01.04.2013	הוראה 3.6 : "קליטה והכשרת נהג ביחידה"	פרק 3: "ניהול בטיחות הדרכים ביחידה"	כרך : בב"ד
-------------------------------	--	--	---------------

3. הכרת הרכב – בהדרכת קצין הרכב

מס'	הנושא	תוכן			הערות
		כלל סוגי הרכבים	רב הינע	משא	
א	אופן פתיחת מכסה מנוע	✓ ידית הפתיחה. ✓ עיגון המכסה.			הדגשת החשיבות בתקינות מוט האחיזה.
ב	שימוש במדיד לבדיקת שמן	✓ חוסר שמן - אופן המילוי.			
ג	בדיקת מים במיכל עיבוי בדיקת חגורות המאוורר	✓ מיקום המיכל ✓ אופן פתיחתו ובדיקת מפלס המים. ✓ איסור פתיחת מכסה המצנן			
ד	גלגלי הרכב, גלגל רזרבי וכלי העבודה של הרכב	✓ הצבת משולש אזהרה בהתאם לחוק. ✓ אבטחת הרכב ע"י סדי עצירה. (ברכב מעל 5 טון). ✓ הצבת המגבה במקום הנכון. ✓ פרוק והרכבת גלגל. ✓ אופן מילוי אויר בצמיג.			ברכב בו מותקנת מערכת מילוי עצמית יש לבצע הדרכה והוראות בטיחות לשימוש יעיל ונכון.
ה	הכרת לוח השעונים	✓ כלל השעונים (דלק, חום מנוע, אורות, ABS). ✓ נוריות אזהרה. ✓ אופן הדלקת אורות (דרך/ מעבר/ מצוקה).	✓ נוריות שילוב 4*4	✓ מיקום הטכוגרף ואופן השימוש בו.	
ו	הכרת אבזרים נוספים ברכב	✓ צופר/מגבים. ✓ חגורות בטיחות ואופן השימוש הנכון בהן. ✓ כיוון כיסא הנהג. ✓ כיוון המראות. ✓ שימוש באפוד זוהר בעת עצירה בצד הדרך.			
ז	הכרת אבזרים נוספים	✓ טכוגרף אופן השימוש והנהלים המחייבים. ✓ מערכת ההילוכים. ✓ אופן בדיקה לחצי אויר בצמיגים והכרת הלחץ הנדרש			בהתאם להוראות קחש"ר

כרך: בב"ד	פרק 3: "ניהול בטיחות הדרכים ביחידה"	הוראה 3.6: "קליטה והכשרת נהג ביחידה"	מעודכן לתאריך: 01.04.2013
--------------	--	---	------------------------------

4. טיפול לפני תנועה + תרגול מגרש - בהדרכת קצין הרכב או נהג חונך

מס'	נושא	תוכן			הערות
		כלל סוגי הרכבים	רב הינע	משא	
א	בדיקה מסביב לרכב	✓ וידוא כי אין תאונות ומכות לא ידועות על הרכב. ✓ וידוא שמשה, מראות ופנסים נקיים. ✓ בדיקה חזותית של הצמיגים ושל האומים.	✓ המצאות ערכת חילוץ (מוט/רצועות). ✓ וידוא כי הלוקרים אינם נעולים.	✓ וידוא כי ארגז הרכב אינו פתוח.	מתן דגש לניקיון השפ"ס (שמשות, פנסים, מראות).
ב	בדיקת המצאות מסמכים	✓ רישיון רכב בתוקף. ✓ כרטיס עבודה.		✓ המצאות דיסקות טכוגרף.	
ג	בדיקת שמנים, דלקים ומים	✓ שמן מנוע. ✓ שמן גיר + הגה במידת הצורך. ✓ מים במיכל העיבוי. ✓ דליפות שמן, דלק, אויר. ✓ חגורות מנוע.			במידה וקיים חשש לנזילה, יש לבצע בדיקה נוספת ע"י בוחן מוסמך.
ד	כיוון הכיסא והמראות	✓ כיוון הכיסא ע"י הזתו. ✓ כיוון המראות והחשיבות לכך.			
ה	בדיקת לוח השעונים	✓ כלל השעונים (דלק, חום מנוע, אורות, ABS) נוריות אזהרה ✓ אופן הדלקת אורות (דרך/ מעבר/ מצוקה).		✓ טכוגרף מכויל.	
ו	תרגול על מגרש/כביש צדדי (שאושר ע"י קצין הבטיחות בדרכים היחידתי, בתיק הייעודי להכשרת נהג).	✓ כיוון מושב נהג. ✓ אופן אחיזת הגה נכונה (10/2), המצבים בהם מותר להוריד ידיים מההגה (תפעול מכני של ההילוכים, רכב, מתגים וכד'). ✓ אופן התנעת הרכב (ברכבים בהם קיימת התנעה ללא מפתח יינתן דגש לשיטת ההתנעה, חימום סלילים ברכבים בהם נדרש לדוגמא - אביר). ✓ החלפת מהלכים, כולל תיבת העברה ברכב רב הינע. ✓ בלימה ועצירה - הדגמת עצירה במהירות שאינה עולה על 30 קמ"ש - מאפייני ABS וללא ABS. ✓ נסיעה לאחור - שימוש נכון במראות, מכוון אחורי במידה ונדרש (כאשר שדה הראיה מוגבל מהמראה הפנימית).			

מס' כרך: בב"ד	פרק 3: "ניהול בטיחות הדרכים ביחידה"	הוראה 3.6: "קליטה והכשרת נהג ביחידה"	מעודכן לתאריך: 01.04.2013
------------------	--	---	------------------------------

5. נהיגה מעשית ברכב - בחניכת קצין רכב או נהג חונך

מס'	נושא	תוכן			הערות
		כלל סוגי הרכבים	רב הינע	משא	
א	עקרונות נהיגה בסיסיים	<ul style="list-style-type: none"> ✓ הכרת מגבלות הרכב. ✓ נהיגה בתנאי מזג אוויר שונים. ✓ נהיגה בהתאם לתנאי הדרך. ✓ אחיזת הגה נכונה. 			✓ קיץ/חורף בהתאם לזמן ההכשרה.
ב	תרגול בכביש ריק	<ul style="list-style-type: none"> ✓ זינוק בעליה. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ שילוב הילוך 4*4 עפ"י סוג שטח. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ שימוש בבלם מנוע. 	
ג	נסיעה בדרכים סלולות יום ולילה	<ul style="list-style-type: none"> ✓ נסיעה בימין הדרך. ✓ שמירת מרווח. ✓ עקומות ופניות ועקיפות. ✓ שימוש נכון במראות. ✓ נסיעה בשטח עירוני/בין עירוני. ✓ נסיעה עם גרור. ✓ נסיעה בלילה ומתן דגש לאורות דרך ומעבר - עפ"י מארז ההדרכה. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ נסיעה בשיירה. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ נסיעה בשיירה. ✓ נסיעה עם מטען ואופן השימוש בבלם. 	דגש לתקינות אור רוחב. דגש להתנהגות בזמן סנור
ד	נסיעה בדרכי עפר <u>לרכב רב הינע בלבד</u>		<ul style="list-style-type: none"> ✓ תרגולת התהפכות ✓ שילוב הילוך עפ"י סוג השטח. ✓ שמירת מרווח. ✓ שיפועי צד. ✓ עליות וירידות. ✓ עקומות ופניות. ✓ תכנון נתיב התקדמות (שטח בתול, קוליסים) ✓ גרירת גרור - ✓ חילוץ בסיסי בשטח. 		
ה	חילוץ בסיסי	<ul style="list-style-type: none"> ✓ תכנון החילוץ בהתאם למצב הרכב. ✓ שימוש ברצועות /כבלים/מוט, עפ"י מקחש"ר. 			הו"ב לחילוץ ע"פ כרך א' כללי והוראות מקצועיות.
ו	טיפול שוטפים ברכב	<ul style="list-style-type: none"> ✓ שבועי/חודשי/יומי. ✓ בדיקת לחץ אוויר. ✓ מיקום מוסכים. 			
ז	נסיעה לאחר/אבטחת רכב חונה.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ נסיעה לאחור עם מכוון קרקעי. ✓ אבטחת הרכב ע"י סדי עצירה. 			
ח	העמסה נכונה	<ul style="list-style-type: none"> ✓ העמסה נכונה ע"ג הרכב. ✓ קשירה נכונה של המטען ועיגונו. ✓ פריקה נכונה של המטען. 		<ul style="list-style-type: none"> ✓ סימון מטען חורג/חומ"ס. 	העמסה נכונה
ט	איתור תקלות ברכב	<ul style="list-style-type: none"> ✓ נורות אזהרה ברכב. ✓ מקרים ותגובות. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ מקרים ותגובות. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ מקרים ותגובות. 	

מעודכן לתאריך: 01.04.2013	הוראה 3.6 : "קליטה והכשרת נהג ביחידה"	פרק 3: "ניהול בטיחות הדרכים ביחידה"	כרך: בב"ד
------------------------------	--	--	--------------

6. מסלולי הכשרה מאושרים:

לכלי רכב מסוג: רב הינע, משא כבד, אופנוע יוגדרו מסלולים להכשרת נהג חדש ביחידה. מסלולי ההכשרה המאושרים ינותחו הנת"בים במסלולי ההכשרה, נק' עצירה ומנוחה, סוג התרגול ומקומו ע"ג הציר/מסלול. יש לצרף מרשם/מפה/תצ"א. דגש: כל מסלול הכשרה ינותח בנפרד. מסלולי ההכשרה יאושרו בחתימת ק.הבב"ד היחידתי. חלק זה יצורף לתיק.

7. ניתוח נת"בים, מענה והוראות בטיחות ספציפיות לביצוע ההכשרה:

בחלק זה יפורטו הדגשים וההוראות הספציפיות של ק.הבב"ד היחידתי לביצוע ההכשרה. לדוגמא: מעבר בין יום לילה במהלך ההכשרה, מעבר בין כביש לשטח, התנהגות במידה ומתרחשת ת"ד, התנהגות בזמן תקלה ברכב במהלך ההכשרה, וכד'.

8. אישורים לתיק הייעודי:

בחלק זה יינתנו אישורים כתובים לתיק הייעודי בדוגמא הבאה:

- א. תיק יעודי להכשרת נהג נכתב ע"י: _____
שם+משפחה דרגה תפקיד תאריך חתימה
- ב. התיק אושר ע"י: _____
שם+משפחה דרגה תפקיד תאריך חתימה

חידוש אישור התיק: _____ שם+משפחה דרגה תפקיד תאריך חתימה
--

חידוש אישור התיק: _____ שם+משפחה דרגה תפקיד תאריך חתימה
--

מס' דרכון: 01.04.2013	הוראה 3.6 : "קליטה והכשרת נהג ביחידה"	פרק 3: "ניהול בטיחות הדרכים ביחידה"	כרד: בב"ד
-----------------------	--	--	--------------

נספח ב' - כרטיס נהג

1. פרטי הנהג:

מס' אישי	דרגה	שם + משפחה	תאריך גיוס	תאריך שחרור
פרופיל	סעיפי ליקוי	מקצוע צבאי	מרכיב משקפיים	מס' שנות לימוד
			כן/לא	
מספר זהות	תאריך לידה	כתובת	טלפון	

2. רישיונות:

אזרחי	מס' רשיון	תאריך הוצאה	לרכב מסוג	תאריך חידוש	תאריך יציאה	לרכב מסוג	תאריך חידוש
צבאי	מס' רשיון	תאריך הוצאה	לרכב מסוג	תאריך חידוש	תאריך יציאה	לרכב מסוג	תאריך חידוש

3. קורסים והשתלמויות בנהיגה (כולל רכב מוגבה):

מס"ד	שם הקורס/השתלמות	משך	תאריך סיום	הערות
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				

4. תאונות דרכים:

מס"ד	תאריך	שעה	מקום	נפגעים	תאור קצר של התאונה	תאריך משפט	עונש
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							

מס"ד	פרק 3:	הוראה 3.6 :	מעודכן לתאריך:
בב"ד	"ניהול בטיחות הדרכים ביחידה"	"קליטה והכשרת נהג ביחידה"	01.04.2013

5. עבירות תנועה (לרבות דיווחי בב"ד – נוהל 6):

מס"ד	תאריך	שעה	מקום	תאור העבירה	תאריך המשפט	עונש
1						
2						
3						
4						

6. הערכות, חוות דעת, פרטים:

מס"ד	תאריך	פרטים
1		
2		
3		
4		

7. העברה בין יחידות:

מס"ד	שם היחידה	בתפקיד	משך השרות	הערות
1				
2				
3				

8. עבירות משמעת:

מס"ד	מהות העבירה	תאריך המשפט	עונש	הערות
1				
2				
3				
4				

9. חניכת נהג ביחידה - האם מאושר לחנוך? _____ :

מס"ד	סוג הרכב עליו מאושר לחנוך (דוגמא: אינטר, פורד F-350, האמר וכו')	תאריך האישור	שם המאשר (ק.הבב"ד היחידתי)	הערות
1				
2				
3				
4				
5				
6				

הערות:

מספר אישי	דרגה	שם ומשפחה	מספר רישיון	סוגי כלי הרכב (עד שני כלי רכב מאותה קבוצה)
-----------	------	-----------	-------------	--

נספח ג' - כרטיס מעקב אחר חניכת נהג ביחידה עד שני כלי רכב מאותה קבוצה

(לכל כלי רכב נוספים יפתח כרטיס מעקב חדש)

מספר אישי	דרגה	שם ומשפחה	מספר רישיון	סוגי כלי הרכב (עד שני כלי רכב מאותה קבוצה)
-----------	------	-----------	-------------	--

א. חלק עיוני - נושאי האימון מפורטים בהמשך הנספח

מס'	נושא האימון / תדריך	בוצע בתאריך	הועבר ע"י	אישור מעבר
			שם ומשפחה +	חתימת הנהג
1	מסמכי הרכב ואופן מילויים			
2	שעות שינה ומנוחה של הנהג			
3	תאונות דרכים – כללי התנהגות ודיווח			
4	הסעת נוסעים ברכב			
5	נושאים נוספים בהתאם לסוג הרכב			

ב. חלק מעשי נושאי האימון מפורטים בהמשך הנספח

מס'	נושא האימון/תדריך	בוצע בתאריך	הועבר ע"י	אישור מעבר
			שם ומשפחה	חתימת הנהג
1	הכרת הרכב – מעשי			
2	טיפול לפני תנועה ברכב			
3	נהיגה מעשית ברכב בליווי נהג מנוסה (בהתאם לנספח ג' מעקב אחר נהיגה מעשית)	תאריך התחלה: תאריך סיום:		
4	העמסה/עגינה ופריקת מטען ברכב			
5	איתור תקלות בטיחותיות ברכב בזמן נסיעה			
6	החלפת גלגל רזרבי והשימוש בכלי העבודה			

❖ האימון והתדריך יבוצעו ע"פ המפורט בנספח א'.

אישור קצין רכב

הנני מאשר כי הנהג תודרך וביצע את כלל הנושאים המופעים לעיל: _____
(תאריך) (דרגה) (שם + משפחה) (חתימה)

אישור קצין הבטיחות בדרכים

הנני מאשר את הנהג לנהיגה ביחידה על כלי הרכב המפורט לעיל: _____
(תאריך) (דרגה) (שם + משפחה) (חתימה)

- בכרטיס זה אין לציין קבוצת רכב אלא סוג כלי הרכב.
- יש להתאים ע"פ כלי הרכב אליהם הוכשר במקביל לכרטיס המעקב.

מ"א: כרד: בב"ד	פרק 3: "ניהול בטיחות הדרכים ביחידה"	הוראה 3.6: "קליטה והכשרת נהג ביחידה"	מעודכן לתאריך: 01.04.2013
-------------------	--	---	------------------------------

נספח ד' - טבלת מעקב שעות חניכת נהיגה – "הכשרת נהג"

מ"א: _____ שם הנהג: _____ עד שני כלי הרכב עליהם מתבצעת החניכה: _____

נהיגת יום:

מס	תאריך	משעה	עד שעה	ציר התנועה	דגם הרכב	מס' צ'	שם החונך	חתימת הנהג	הערות / חו"ד החונך
1									
2									
3									
4									

סה"כ שעות יום: _____
נהיגת לילה

מס'	תאריך	משעה	עד שעה	ציר התנועה	דגם הרכב	מס' צ'	שם החונך	חתימת הנהג	הערות החונך
1									
2									
3									
4									

סה"כ שעות לילה: _____

סה"כ שעות כביש: _____

נהיגת שטח יום:

מס'	תאריך	משעה	עד שעה	ציר התנועה	דגם הרכב	מס' צ'	שם החונך	חתימת הנהג	הערות החונך
1									
2									
3									
4									

סה"כ שעות שטח יום: _____

נהיגת שטח לילה:

מס'	תאריך	משעה	עד שעה	ציר התנועה	דגם הרכב	מס' צ'	שם החונך	חתימת הנהג	הערות החונך
1									
2									
3									
4									

סה"כ שעות שטח לילה: _____

סה"כ שעות שטח: _____

- חתימת הנהג חתימת קצין הרכב לאחר בחינת הנהג חתימת קצין הבטיחות בדרכים תאריך האישור
- טבלה זו תהיה בהתאם לכלי הרכב המצוינים בכרטיס המעקב (נספח א') – אין לציין קבוצה אלא סוג.
 - הכשרת גרור, רכב טנדר - תצוין בעמודות הערות החונך.

מ"א: _____ שם הנהג : _____ דרגת רישיון נהיגה: _____ היתרי נהיגה: _____

[illegible]

1. הערות:

3. קצין הרכב, יש לתייק מסמך זה, בתיק הנהג.

כרך: בב"ד	פרק 3: "ניהול בטיחות הדרכים ביחידה"	הוראה 3.6: "קליטה והכשרת נהג ביחידה"	מעודכן לתאריך: 01.04.2013
--------------	--	---	------------------------------

נספח ה' - טבלת היתרים –

סוג הרכב	היתר נדרש	דרגת רישיון לנהג			
		נהג מנהלתי נוהג	נהג בט"ש	לוחם נהג/נהג מבצעי	נהג מילואים
נוסעים	כלי רכב עד 3.5 טון	---	B	----	B
	טנדר טויוטה 2X4, דימקס 2X4, מגנוס 2X4, מזדה 2500 BT 2X4	----	B	----	B
	הסעת נוסעים ברכב משחרי אחד עד 3.5 טון עד 8 נוסעים (לא כולל נהג)	29	B	B	B
	הסעת נוסעים רכב משחרי אחד מעל 3.5 טון עד 11 נוסעים (לא כולל נהג)		C1	C1	C1
רב היתר 02	גי'פ *	35	B	B	B
	סופה ממוגן "דיוקד"	היתר בסיסי 35 וכן היתר נהיגת רכב ממוגן 36	B	B	B
	דיפנדר ממוגן, ניסן ווינר ממוגן		B	B	B
	רכב 4*4 טנדר פורד F150	41/38/35/16/96	B	B	B
	טנדר טויוטה/דימקס/וינר 4X4	41/38/35/16/96	B	----	B
	אביר	38/41	C1	----	C1
	אביר - בט"שית				
	אביר ממוגן	היתר בסיסי 38/41 וכן היתר ממוגן 36/42/47	C1	C1	C1
	האמר	44/43/41	C1	B	C1
	האמר ממוגן	היתר בסיסי 41/43/44 וכן היתר ממוגן 36/42/45/47	C1	C1	C1
רב היתר 03	האמר אמבולנס	41+52	C1	----	C1
	"זאב"	47	C1	C1	C1
	סמי פורד F-350	41/38/35/16/96	C1	----	C1
	ג.נ. 4X4	-----	C1	----	C1
	"טטרא"	16	C	----	C
	"אושקוש"	96	C	----	C
	מפעיל מערכת מגבה נע	11	C	----	C
	מערכת תדלוק ניידת ריאן	12	C	----	C
	מערכת תדלוק ניידת אושקוש	17	C	----	C
	משאית יחידתית אינטר פורד F550	----	C1	----	C1
רב היתר מטא	משאית תובלתית כבדה מעל 12 טון	*	C	----	C
	משאית כבדה ריאן במשקל כולל מותר מעל 12 טון		C		C
	"ספארין"/"ספארון"	*	C	----	C
	גורר תומך	----	C+ E	----	C+ E
	אוטובוס	----	D	----	D
	רכב חילוץ וגרירה	71	C	----	C
	גרירה עד 1.8 טון	----	B	----	B
	גרירה במשקל 1.8 טון עד 5 טון	58	C1	----	C1
	"מלגזה"	15	X	----	X
	רכב כיבוי אש	62	C או C1	----	C או C1
אחר	פולארס/מיוול לא כולל רכב "סבל חי"ר"	----	B	----	B
	סבל חי"ר / "יגגי"	39	B	----	B
	סבל חי"ר לאחזקה	31	B	---	B
	אמבולנס	52	C1	----	C1
	חומרים מסוכנים	20	C1	----	C1
	חומרים שאינם נכללים בהיתר 20	25	C1	----	C1
	תוקף ההיתרים לשנתיים				

- פירוט ההיתר וכן היתרי נהיגה שאינם מופיעים בטבלה זו מפורטים בהוראת קל"ר 13.01.19. – במקרה של סתירה בין הוראת קל"ר לטבלה זו – הוראת קל"ר קובעת.
- במקום בו מופיעים היתרים וביניהם קו אלכסוני (/) הכוונה היא נדרש לפחות אחד מבין ההיתרים.
- בעל רישיון נהיגה B שהוציא אותו עד 31.12.06 רשאי לנהוג ברכב במשקל של עד 4 טון בתנאי שמחזיק בהיתר נהיגה מתאים – אם נדרש היתר.
- בעל רישיון נהיגה C1 שהוציא אותו עד 31.12.06 רשאי לנהוג ברכב במשקל של עד 15 טון בתנאי שמחזיק בהיתר נהיגה מתאים – אם נדרש היתר.